

Reisverslag Sierra Leone

In april 2007 gingen Eline Claassens en Marieke Gulpers naar Sierra Leone. Dit land ligt in het westelijk deel van Afrika en is op dit moment officieel het armste land van wereld. Hieronder volgt een reisverslag van Marieke Gulpers;

Dag 1: Vertrek

We vlogen vanaf Brussel naar Lungi het schiereiland van Sierra Leone.

Bij aankomst op het vliegveld van Sierra Leone werden we vier keer gecontroleerd op onze paspoorten. Eenmaal buiten de controlezone ging alles heel snel, heel veel indrukken. We kwamen in een oude loods terecht, hier moesten we wachten op onze vlucht met de helikopter naar het vaste land. Eenmaal in de helikopter was het genieten, als je een beetje avontuurlijk aangelegd bent. Het toestel zou in Nederland niet eens bewaard blijven, laat staan door de controle komen.

Maar de piloot zag er vriendelijk en betrouwbaar uit, dus het zou wel goed komen. In de helikopter waren geen ramen, losse bandjes (zonder riem), kilo's losse bagage in het midden van ons en een baby los op schoot. De deuren kon je zo open maken, al werd vriendelijk verzocht dit niet te doen. De lucht in, over zee en dan landen we op Freetown de hoofdstad van Sierra Leone.

Ook hier eenmaal aangekomen gaat het allemaal veel te vlug, weer veel indrukken, ik heb nog net de helikopter kunnen fotograferen.

Op houten bankjes wachten Eline haar bagage krijgt, ik had mijn zelf al uit de helikopter gehaald, was niet de bedoeling. Al vrij vlug ontmoeten we Gladys Gbappy Brima. Gladys zal ons de komende dagen Sierra Leone laten zien en dan vooral de plaatsen waar zij met haar project actief is. Op de parkeerplaats voor zagen we de eerste bedelaar zonder handen, een knappe jongen van een jaar of 17. De burgeroorlog die in Sierra Leone woedde tussen 1991 en 2001 is berucht geworden vanwege de amputaties van armen en handen. Poeh, dit is heavy om te zien.

Gladys brengt ons naar het hotel waar we de eerste nachten zullen verblijven. Dit hotel is maar vijf minuten rijden, wat we in die vijf minuten allemaal zien is onbeschrijflijk. Ons

hotel ligt afgeschermd van alle armoede en is vele malen luxer dan we gedacht hadden. Die avond eten we samen met Gladys en haar man bij dit hotel, heerlijk gegeten; vis. Zij vertellen ons tijdens het eten over gebrek aan stroom en dat alleen hotels stroom krijgen. Het lijkt zo simpel, Abu de man van Gladys wil gewoon een windmolentje of een zonnecel dan heeft hij stroom. De regering belooft veel, maar doet het tegenovergestelde. In juli zijn er weer verkiezingen en Gladys en Abu hebben hoop. Abu vertelt ons dat Sierra Leone eigenlijk veel rijker is dan Nederland. *“Hier is alles, natuur, wilde dieren, zee, zon, wind, bossen en ga maar door. We zijn rijker qua grondstoffen, maar onze leiding is slecht en alles draait om leiderschap.”* Na een fijne avond, met veel mooie maar ook droevige verhalen gaan we ieder naar ons eigen plekje. Eline en ik naar een luxe hotelkamer, Abu en Gladys naar hun eigen woning zonder stroom en zonder water uit de kraan. Ik zou hun woning graag willen zien, maar na afloop van onze reis blijkt dat we hier geen tijd voor hebben gehad. Ik heb de eerste nacht goed geslapen en koud gedoucht, zie ons mooie uitzicht.

Dag 2:

We starten later dan gepland, even wennen aan de rust en gemoedelijkheid van Afrika. Eenmaal opgehaald gingen we eerst naar het kantoor van Abu Brima, de man van Gladys. Een groot gebouw met veel mensen hard aan het werk voor een betere toekomst. Gladys moest naar een bijeenkomst voor de komende verkiezingen. Wij werden door de chauffeur rondgeleid door Freetown. Alle mensen lopen op straat, kinderen in schooluniform, maar meer kinderen en jongeren die maar wat rondhangen. Ze hebben niets te doen en vervelen zich. Volgens onze gids Mozes is dit rondhangen en vervelen de grote oorzaak van criminaliteit. Al vlug komen we aan bij de slams, sloppenwijk één van de velen. Het leek alsof ik in een film liep, alle beelden van het journaal en de foto's uit de aardrijkskunde boeken worden werkelijkheid. Die beelden kloppen, zijn in werkelijkheid nog triester. De geur, de hoeveelheid kinderen en dieren.

We zagen troep in de rivier die door de sloppenwijk stroomde en daartussen stond een varken en speelden kinderen. Als ik door dit water zou lopen werd ik doodziek en deze kindjes spelen er in. Ik heb het gefotografeerd, maar het beeld was eigenlijk te triest. Ik heb niet veel foto's gemaakt in de sloppenwijk, ik was te zeer onder de indruk van alles. Fijn om te zien was de ruimte die er was om te voetballen. Hier kunnen kinderen spelen en ze hebben er zelfs een trainer die ervoor zorgt dat het eerlijk en goed spel is, hij heeft

teams gemaakt. De trainer woont een paar meter verderop in de sloppenwijk. Later op die dag zijn we hem een voetbal gaan brengen, wat zijn deze mensen dankbaar.

De kinderen liepen achter ons aan, wilden ons aanraken en handjes geven. Voelen aan mijn arm of die witte kleur echt is en hoe die dan aanvoelt. Dit alles was enorm, je staat tussen de rommel, huisjes van golfplaten en dan zie je in de verte een groot gebouw en de grote mooie zee. Vanuit deze slam zijn we direct naar een restaurant gereden, hier wachtte Gladys op ons, trek had ik alles behalve. Ik heb toch wat rijst gegeten en een cola gedronken, maar voor mij hoefde dit niet.

We zijn 's middags samen met Gladys naar een persconferentie geweest van een politieke partij. Tot slot door de straten van Freetown naar een strandhuis, hier samen gegeten het lukte nu alweer een stuk beter. Bij terugkomst bij het hotel wilden Eline en ik even koffie drinken om voor het slapen gaan te kunnen praten en samen de indrukken te delen van deze dag. Wederom ondanks alle indrukken goed geslapen.

Dag 3:

We verlaten Freetown naar de binnenlanden.

Deze dag startte wederom later dan gepland, met een grote Jeep reden we door Freetown. Deze stad krioelt van de mensen, van de mensen op straat, mensen die iets willen verkopen, mensen die hangen, mensen die bedelen, mensen, mensen overal mensen.

Vanuit de auto maakten we wat foto's, maar na een boze en zeer beledigde man durfden we niet meer. We reden het drukke Freetown uit en zagen steeds minder mensen en steeds minder 'woningen' langs de weg. Na een tijdje was er de afslag Bo, einde van de verharde weg en nog een heel eind te gaan. Nu begrepen we waarom we in een grote Jeep zaten. De rit was qua natuur prachtig, intens vanwege alle indrukken van lopende kinderen, meisjes, mensen. De hutjes langs deze weg zijn armoedig, maar vele malen luxer ten opzichte van de slumbms. Na een rit van ongeveer 3 ½ uur over een onaangelegde weg sloegen we een zijpad in. Dit leek wel een jeepsafari, door de bush bush op weg naar Konda. De community/ village waar Gladys zich o.a. voor inzet.

Na een spannende rit over boomstamburgen stond ons een groep mensen op te wachten. Een klas kinderen die zong: "We are proud...." andere bewoners dansten en klaptten. Dit ontvangst ging zo vlug, ik heb het helaas niet kunnen filmen. Dansend en zingend brachten zij ons te voet naar hun village Konda. Een prachtig dorp waar Gladys zelf geboren is. Allemaal zelfgebouwde hutjes, mooi.

Hun ontvangst was geweldig, we mochten alles zien en moesten plaats nemen in hun 'gemeenschapshuis'. Hier kwam iedereen bijeen, wij zaten aan een grote tafel tegenover de mensen. Er werd ons verteld wie wie was, the chief, leader, head.....Daarna waren wij aan de beurt, teacher (applaus) hier in Nederland heb ik nog nooit applaus gekregen voor het leraar zijn. Gladys, Eline en ik werden meerdere malen uitvoerig bedankt voor de steun en het project van Gladys.

"Vergeet ons niet, ga door met jullie project en denk aan ons." Omdat zij hun dankbaarheid wilden tonen kregen we een diner aangeboden, het drinken raadde Gladys ons af. Maar de rijst met cassave leaves moesten we eten.

We aten een paar happen, terwijl iedereen ons met hongerige ogen aankeek. Ik had dus snel genoeg gehad. De rest van het eten was voor de chief, leaders en toen de schaal zo goed als leeg was haalden de kindjes hun handjes er doorheen. Het bezoek sloten we af, we gaven de leraar potloden voor de kinderen en stapten in de grote auto verder op weg naar Bo.

Waar te beginnen in een land dat zo arm is. De teachers zijn allemaal vrijwilligers en vaak niet goed opgeleid. Alle meisjes al vroeg moeder, zwanger op hun 12de. Vaak zijn meisjes misbruikt, verkracht. Geen geld voor eten, geen werk, niets.

Hier ontbreekt het aan zoveel, een goede regering zou het leven kunnen verbeteren. Mensen proberen hun levens op te bouwen, maar zonder enige steun. Ze leggen zelf een weg aan naar hun village, maar krijgen hiervoor geen steun terug voor bijvoorbeeld bruggetjes. Het is een en al triest en toch is er zoveel kracht om hun dorp weer op te bouwen en vechtlust voor een beter leven.

Dag 4:

Vandaag was Gladys vroeg bij ons namelijk om 9.30 uur. We reden door Bo naar haar bureau. Hier heeft ze de foto opgehangen die wij haar meebrachten als geschenk. Op deze foto is het gezicht te zien van een vrouw in het brons. Dit is een foto van een beeld in de st. Andreas Parochie in Heerlen. Deze foto symboliseert de kracht van de vrouw, in deze de kracht van Gladys. We zijn naar de community Kassinima geweest, deze village leek minder goed georganiseerd dan Konda. *Ben de rest even kwijt, merk dat ik moe ben en te weinig energie kan halen uit het voedsel van hier, soms kan ik niet eens meer helder denken.*

Dag 5:

Vanochtend zouden we om 10 uur worden opgehaald, maar het is Afrika en het werd 11.45 uur. Schitterend de rust en het geduld, de tijd die mensen hier hebben...

We zijn naar Bongama gereden, de plaats van Madam Yoko. Ze is hier erg geliefd en een groot voorbeeld voor Gladys. Madam Yoko stierf in 1906, maar voor de mensen is ze nog steeds een grote kracht. Gladys is een beetje in haar voetsporen verder gegaan, ze praat vol overgave over Madam Yoko. Gladys wilde ons dit dorp alleen even laten zien, maar we werden wederom met dans en eten ontvangen. Hierna reden we naar de school in Taiama. Er valt me iets in...

Toen we vanochtend opgehaald werden zat er een geit in de auto. Ik vroeg aan Gladys of dit een cadeau was voor de mensen die we zouden bezoeken. Toen zei ze: "Oh no, it's a goath for tomorrow, the people will preparing this for you." Hier schrok ik van en vroeg of we het moesten eten. "Yes of course." Ik moest lachen en huilen tegelijk. Gelukkig zei Eline iets over het weer moeten tanken en kon ik doen alsof ik daarom moest lachen.

Ongelooflijk een geit in de auto, nog ongelooflijker ik moet het gaan eten.

Goed, terug naar de school in Taiama waar we moeders en kinderen ontmoetten. Goed om ze te zien en de dankbaarheid die deze mensen hebben ten opzichte van Gladys, omdat hun kinderen dankzij Gladys naar school kunnen gaan. We dansten samen en spraken met elkaar, hier bleven we niet zo lang jammer ik was graag nog even gebleven. We moesten snel door want we gingen naar Njala, hier zou de eerste vrouwelijke voetbalwedstrijd plaatsvinden en hier konden we natuurlijk niet te laat aankomen. Prachtig om te zien, alle mensen verzamelden zich rondom de voetbalplek.

Bij een goal rende iedereen het veld op, het werd 1-1 dus dit mochten we twee keer zien. Na de wedstrijd werden we uitgenodigd om te dineren met de principle. Hier moesten we ook blijven slapen, ojee. De woonkamer was aardig, maar de slaapkamer vond ik eng om nog maar te zwijgen over het toilet. De gatvrijheid echter was geweldig.

Vandaag wat mijn energie wel echt op. Ik heb ORS gedronken om zouten binnen te krijgen, cola gedronken, maar het helpt allemaal maar kort. Denken lukt bijna niet meer en ik kom moeilijk uit mijn woorden. Dit is vreemd en lastig, want ik weet niet meer wat ik wel en niet gezien heb.

Dag 6: Feest!

Er was vandaag feest van Gladys in de school van Taiama. Alle mensen die we ontmoet hebben in de dorpen kwamen naar de school in Taiama, er werd gedanst, getrommeld en gezongen, het bleef maar doorgaan. Gladys werd ontvangen als een heldin, het zingen

hield niet op. De mensen zijn haar zo dankbaar, ze bleven maar voor haar dansen en zingen. Na een tijdje werd het rustiger, Gladys kon nu haar mensen te woord staan, er werd veel gepraat. Te veel gepraat. Alle mensen die meewerken aan het project van Gladys en alle mensen die hulp krijgen dankzij Gladys wilden iets vertellen. Het was behoorlijk heet in de school en na het uitdelen van rugzakken aan de meisjes voor het volgende schooljaar zijn Eline en ik naar buiten gegaan.

We hebben wat gedronken en gepraat met kinderen die buiten aan het spelen waren. Daarna reden we terug naar het hotel in Bo, eindelijk een beetje douchen. Mijn handdoek was na mijn douchebeurt nog vies, dus morgenochtend nog maar eens douchen.

Dag 7:

Na het ontbijt werd het me zeer slecht, diarree en een akelig gevoel. Gladys kwam ons ophalen en had hetzelfde probleem, ook niet in orde.

We gingen naar St. Francis een kerk in Bo om een dienst bij te wonen. Dit was mooi, mensen zagen er allemaal zo mooi uit. Alle vrouwen hadden mooie jurken aan en droegen een doek op een prachtige wijze, als hoed, op hun hoofd. Dit was zo mooi om te zien, wat een mooie mensen!

Er werd in deze dienst getrommeld, gezongen en gedanst zo anders dan bij ons in de kerk. Dit was een prachtige kans om eens te zien hoe een kerkdienst er in Afrika aan toe gaat. Hierna weer rijst eten, nu met de priester, ik voelde me nog steeds niet goed en dronk vooral de cola. Hierna gingen we nog even op bezoek bij de moeder van Gladys, we haalden de spullen van Gladys op en haar dochtertje Bibi.

Dit alles duurde erg lang, meer dan 1½ uur moeten wachten. Afrika, wachten, wachten en nog eens wachten.

Daarna terug in de auto naar Freetown, een mooie tocht. Overal prachtige natuur om ons heen, zo'n arm land met zo'n trieste geschiedenis en dan zo'n mooie omgeving.

In de auto vertelde Gladys verhalen over de oorlog, ze zou een prachtig boek kunnen schrijven zo mooi kan ze vertellen. Ze vertelde ook over de moord van een vrouw verleden jaar, deze vrouw zette zich in tegen vrouwenbesnijdenis. Gladys vertelde dat alle meisjes besneden worden, zij moeten een eed afleggen dat ze hierover nooit praten.

Zo blijft er een gebrek aan informatie hierover en kan het blijven bestaan. Het enige wat de meisjes weten is dat ze leren dansen en voor één keer in hun leven nieuwe kleren krijgen en dat klinkt voor de meisjes mooier dan wat dan ook in dit land. Dus worden bijna alle meisjes besneden. De meisjes die eerder deze week voor ons dansten waren volgens Gladys niet lang daarvoor besneden, ze herkende ze aan de kraaltjes voor de ogen.

Ze wist ook wie dit deden, de natuurvrouwen, vrouwen met witte hoofddoeken. Vreselijk, Gladys hoopt meisjes hiertegen te kunnen beschermen en zal er voor zorgen dat haar eigen meisjes dit nooit overkomt. Het is gewoon te gruwelijk.

Ze vertelde ook over hoe haar zussen zijn vermoord in de oorlog en dat zij de kinderen van haar zussen nu opvoedt. Één van die kinderen was toen pas 1 jaar en 4 maanden. Ik zei tegen Gladys dat ze haar verhalen zou moeten opschrijven, dat zou ze graag willen, maar dan zou ze een goede schrijver moeten vinden die haar helpt.

De oorlog heeft veel schade aangericht. Waar haalt Gladys toch haar kracht vandaan? Ze vecht zo hard tegen alles, ze moet ook bang zijn dat iemand haar iets aan doet. Ze vecht voor een betere wereld, een beter leven in Sierra Leone en dan vooral voor haar kinderen.

Na een lange reis weer aangekomen in Freetown, het krioelt weer van de mensen, totdat het donker wordt dan is er niemand meer te zien. Gladys noemt Freetown The darkest town in the World. Je ruikt direct de slams weer en ziet alle armoede, weer allemaal jonge zwangere meisjes. We zijn blij als we weer aankomen bij het hotel, hetzelfde als bij onze aankomst. Een lange nacht staat ons te wachten, want we zijn moe en uitgeput. We hebben geen geld bij ons, waardoor er moeilijk wordt gedaan om te mogen overnachten. Toch mogen we blijven. De volgende dag wordt een lange dag. We winkelen samen met Gladys in Freetown en gaan daarna weer met de Helikopter terug naar Lungi. Voordat we de helikopter instappen nemen we afscheid van Gladys en haar chauffeur die ons de hele week overal naar toe bracht. Op het vliegveld is er weer strenge controle, niet prettig. Het vliegtuig heeft vertraging, van half twee tot half negen wachten we op het vliegveld. Dan mogen we eindelijk instappen. Het is donker en als we opstijgen zie je helemaal niets meer. De woorden van Gladys gaan door mijn hoofd, *Freetown, darkest town of the World*.

Het was een indrukwekkende, vaak trieste maar vooral prachtige reis.

Marieke Gulpers